

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200705
Dátum vydania rozhodnutia:	16.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumanu
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6012200705.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci navrhovateľa: L. M., bytom A., A., proti odporcovi: Centrum právanej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, Žilina, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č. 5N 1606/12 zo dňa 04.07.2012, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/22/2012-16 zo dňa 26.10.2012, jednomyselne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/22/2012-16 zo dňa 26. októbra 2012 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. 5N 1606/12 zo dňa 04. júla 2012 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie. Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudok Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil rozhodnutie odporcu č. 5N 1606/12 zo dňa 04.07.2012, navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal a uložil mu povinnosť zaplatiť súdny poplatok 33 €.

Rozsudok odôvodnil tým, že v zmysle ustanovenia § 238 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému vo forme rozsudku, je prípustné, len ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (ods. 1), alebo je napadnutý potvrdzujúci rozsudok prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (ods. 3). V danej veci rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/255/2011 nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3, pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok, pričom vo výroku odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu prihliadať vždy aj na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., krajský súd uviedol, že uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie, proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom

bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Existenciu žiadnej podmienky dovolania uvedenej v tomto citovanom zákonom ustanovení však krajský súd nezistil napriek tomu, že navrhovateľ v dovolaní tvrdil, že došlo k procesnej chybe, keď odvolací súd rozhodol bez pojednávania. V danom prípade, keď odvolací súd svojím rozsudkom potvrdil rozsudok prvostupňového súdu bez nariadenia pojednávania, urobil tak v súlade s ustanovením § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. v platnom znení v čase rozhodovania. V danom prípade z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ale aj z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9C/130/2006 je zrejmé, že nedošlo k naplneniu podmienok uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. pre nariadenie pojednávania na odvolacom súde.

Krajský súd sa stotožnil s názorom odporcu, že v danej veci nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu v odvolacom konaní, ako aj s tým, že nesplnenie aj tejto len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a priznal mu právne zastúpenie pred najvyšším súdom v mimoriadnom dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/255/2011 zo dňa 15.08.2011. Uviedol, že pokiaľ ide o príjmovú a majetkovú časť, túto podmienku spĺňa. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/255/2011 zo dňa 15.08.2011 je postihnutý vadou podľa § 237 O.s.p., a preto je dovolanie prípustné, aj keď ide o potvrdzujúci rozsudok.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom a navrhol tento ako vecne správny potvrdiť. Jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci Centrom právnej pomoci je vylúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu, pričom pri rozhodovaní o nároku na právnu pomoc sa posudzuje aj otázka materiálnej núdze žiadateľa a hodnoty sporu. Úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť iba ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok. Odporca na základe predložených dokladov zistil, že navrhovateľ nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, keďže vo veci, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na centrum - zastupovanie v dovolacom konaní, nie je dovolanie prípustné. Vzhľadom na uvedené centrum nárok na poskytnutie právnej pomoci navrhovateľovi nepriznalo a svoje rozhodnutie riadne odôvodnilo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.) a následne po tom, ako bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/22/2012-16 zo dňa 26.10.2012.

Odporca rozhodnutím č. 5N 1606/12 zo dňa 04.07.2012 nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytovanie právnej pomoci, keď dospel k záveru, že nie je splnená jedna z kumulatívnych podmienok na poskytnutie právnej pomoci, a to podmienka vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu. Splnením ďalších podmienok sa už nezaoberal.

Navrhovateľ požiadal odporcu o poskytnutie právnej pomoci vo veci dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/255/2011-218 zo dňa 15.08.2011, ktorým rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9C/130/2006-193 zo dňa 15.06.2011 v odvolaní napadnutej časti potvrdil. V odvolaní nenapadnutej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Odporca vychádzal z toho, že ide o rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, keďže odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a ani nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Odporca posúdil, že nedošlo ani k žiadnej vade, ktorú predpokladá ustanovenie § 237 O.s.p., ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Navrhovateľ za takúto vadu označil postup odvolacieho súdu, ktorý rozhodol bez nariadenia pojednávania, a ktorým mu mal odňať možnosť konať pred súdom. Odporca uzavrel, že uvedená námietka nie je dôvodom pre prípustnosť dovolania, pretože odvolací súd spravidla rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a/ jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b/ nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c/ hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremŕalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Zrejma bezúspešnosť sporu, vylúčenie ktorej je jednou z podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne, na poskytnutie právnej pomoci, by mala byť zistiteľná ihneď a musí byť nesporná. Medzi takýto typický príklad pri podávaní opravných prostriedkov môže patriť jeho oneskorené podanie, v prípade, ak zmeškanie lehoty na jeho podanie nie je možné odpustiť, ale môže ním byť aj jeho podanie proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustný, za predpokladu, že uvedená skutočnosť je nesporná. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je prípustné len proti zákonom explicitne vymedzeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Na vady konania uvedené v § 237 O.s.p. prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu vady namietal alebo nenamietal. Posúdenie prípustnosti dovolania tak patrí výlučne dovolaciemu súdu na základe obsahu celého súdneho spisu. Nemohol preto odporca, a ako uviedol v napadnutom rozhodnutí, podľa predložených dokladov, na základe dôvodu aký použil, konštatovať zrejmu bezúspešnosť sporu.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozhodnutie odporcu č. 5N 1606/12 zo dňa 04.07.2012 z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., §

224 ods. 1, 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal v konaní úspech, náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy konania nevznikli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.